

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/51/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821204406
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3821204406.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti súdu maloletého K., v konaní zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny V. dieťa rodičov: matka G., otec M., o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 22. apríla 2022, č.k. 7P/2/2022-239, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil otcovi povinnosť platiť na maloletého K. zvýšené výživné 160,- eur mesačne vždy vopred, najneskôr do 15. dňa kalendárneho mesiaca k rukám matky, s účinnosťou od 18.11.2021. Výrokom II. tak zmenil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 15P 36/2014-29 zo dňa 04.11.2014 vo výrokovej časti o výživnom. Výrokom III. v prevyšujúcej časti návrh o zvýšenie výživného zamietol. Výrokom IV. zameškané výživné za obdobie od 18.11.2021 do 31.05.2022 vo výške 804,16 eur povolil otcovi zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach vo výške 20,- eur, s účinnosťou od júna 2022, najneskôr do 15. dňa kalendárneho mesiaca k rukám matky s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. O trovách konania rozhodol výrokom V. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, § 231 veta prvá CSP, § 35, § 36 CMP, článkom 6 CMP. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že matka sa podaným návrhom domáhala zvýšenia rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletému K. zo sumy 35,- eur na sumu 220,- eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2021. Návrh odôvodnila podstatnou zmenou pomerov na strane maloletého s tým, že maloletý navštevuje v školskom roku 2021/2022 X. ročník Z. a zvýšili sa náklady na úhradu jeho odôvodnených potrieb. Od doby posledného rozhodnutia o výživnom sa príjem otca podstatne zvýšil, pracuje na plný úväzok. Príjem matky sa podstatne znížil, nakoľko od 07.09.2021 bola uznaná za osobu čiastočne invalidnú a pracuje na polovičný úväzok s príjmom 300,- eur netto mesačne. Súd prvej inštancie konštatoval, že Okresný súd Nové Zámky rozsudkom č. k. 15P 36/2014-29 zo dňa 04.11.2014 manželstvo rodičov maloletého rozviedol, schválil uzavretú rodičovskú dohodu, podľa ktorej bol maloletý K. zverený do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal platiť výživné sumou 35,- eur mesačne. Z obsahu rozhodnutia, ako aj zo zápisnice o pojednávaní vyplýva, že v čase poslednej úpravy rozsahu vyživovacej povinnosti matka dosahovala priemerný mesačný netto zárobok 500,- eur a mala ďalšie dve vyživovacie povinnosti a otec dosahoval priemerný mesačný netto zárobok 149,- eur a mal ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Maloletý K. bol vo veku X rokov a navštevoval prvý stupeň základnej školy. Z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že od doby posledného rozhodnutia súdu o

rozsahu vyživovacej povinnosti, na strane maloletého K. došlo k podstatnej zmene pomerov. Obdobie od mesiaca november 2014 (od 10.11.2014, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 15P 36/2014-29 zo dňa 04.11.2014), je obdobím jeho intenzívneho rastu a vývoja. Ku dňu podania návrhu na začatie konania, od ktorého dátumu matka navrhla zvýšiť výživné, je o 7 rokov starší.

V školskom roku 2021/2022 navštevuje X. ročník Z. Zvýšili sa náklady na úhradu jeho odôvodnených potrieb. V čase poslednej úpravy výživného maloletý K. bol vo veku X rokov a navštevoval X. stupeň základnej školy. Súd prvej inštancie mal za to, že ku dňu rozhodnutia súdu vo veci samej mesačné náklady na úhradu odôvodnených potrieb maloletého predstavujú 462,45 eur (bod 60 rozsudku). V dôsledku zmeny pomerov, ku ktorej došlo na strane maloletého K. v súvislosti s návštevou školy, so zvyšovaním veku, vývoja životných nákladov, považuje za kvalifikovanú zmenu odôvodňujúcu zvýšenie výživného. Konštatoval, že pokiaľ ide o absolvovanie vzdelávacieho procesu, je v súdnej praxi považované za objektívnu skutočnosť, na základe ktorej dochádza k zmene pomerov na strane oprávneného dieťaťa v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Doteraz určené výživné 35,- eur mesačne, nezohľadňuje nárast výdavkov na existenčné potreby a na absolvovanie vzdelávacieho procesu u maloletého. Procesným dokazovaním súd prvej inštancie ďalej zisťoval, či je v schopnostiach a možnostiach otca dieťaťa platiť navrhované zvýšené výživné 220,- eur mesačne. Súd prvej inštancie uviedol, že otec je zamestnancom H. A., G. O. č. XXX, na pracovnej pozícii stavebný robotník. Za vykonanú prácu je odmeňovaný minimálnou mzdou. Z písomného vyjadrenia uvedeného zamestnávateľa vyplýva, že okrem priemerného mesačného netto príjmu 498,37 eur, nemal v období február 2021 až január 2022, vyplatnený iný príjem. Otec má skúsenosti s výkonom práce: robotník, zámočník, opravár strojov na výrobu papiera, montér a tiež zvärač. Je držiteľom zväračského oprávnenia (každý druhý rok predlžované, na základe preškolenia) platného do 14.04.2023. Vo svojich písomných podaniach uviedol, že v lokalite kde býva, si nemá možnosť zabezpečiť prácu s vyšším príjmom, a že mu podľa potreby finančne pomáha jeho matka. Otec bližšie nešpecifikoval, u ktorých zamestnávateľov sa zaujímal o voľné pracovné miesto. Vzhľadom na jeho písomné vyjadrenie zo dňa 14.02.2022, že všetky stavebné firmy, respektíve spoločnosti, u ktorých by sa vedel uplatniť, ponúkajú za vykonanú prácu približne rovnakú alebo nižšiu mzdu, je možné vyvodiť, že išlo o zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú zamestnancov na rovnakej pozícii, ako vykonáva u H. A. (stavebný robotník). Súd prvej inštancie konštatoval, že podľa aktuálneho zoznamu nahlásených voľných pracovných miest v okrese D. R. (č. l. 117, 189 spisu), zamestnávateľa ponúkajú uchádzačom o zamestnanie, okrem iného, aj pracovné miesta na pozícii: zvärač s mesačnou brutto mzdou 800,- eur, 840,- eur (5,- eur za hodinu), zvärač/zámočník s hodinovou brutto mzdou 4,75 eur (798,- eur mesačne), zámočník s mesačnou brutto mzdou 800,- eur, s výkonom ktorej má otec skúsenosti. Mal za to, že otec nevyvíja maximálne úsilie pri hľadaní zamestnania pre iného zamestnávateľa. Uspokojil sa s tým, že jeho mesačný príjem je od 07.10.2013, t. j. po dobu viac ako osem rokov len na úrovni minimálnej mzdy, a že mu finančne pomáha (zo svojho nízkeho dôchodku) jeho matka. Takéto konanie nemôže byť na jeho prospech, a teda na úkor platenia zvýšeného výživného. Ak na trhu práce v okrese, v ktorom otec býva, zamestnávateľa ponúkajú uchádzačom o zamestnanie voľné pracovné miesta (s výkonom práce, na ktorých má skúsenosti) a s vyšším príjmom od 798,- eur do 840,- eur brutto mesačne, a otec si aktívne nehľadá voľné pracovné miesto na takýchto druhoch práce, súd pri rozhodovaní vo veci aplikoval zásahu potenciality príjmov. Neprihliadol na jeho faktické príjmy (498,37 eur netto, čo je 623,- eur mesačne brutto), ale na príjmy, ktoré by vzhľadom na svoje schopnosti, praktické skúsenosti na trhu práce dosiahol (od 798,- eur do 840,- eur brutto). Príjem od 798,- eur do 840,- eur brutto, je o 175,- eur až 217,- eur mesačne vyšší v porovnaní s tým, aký otec aktuálne dosahuje (798,- eur mínus 623,- eur: minimálna brutto mzda, 840,- eur mínus 623,- eur: minimálna brutto mzda). Z tohto príjmu, by bol schopný platiť zvýšené výživné 160,- eur mesačne (v čase podania návrhu a aj ku dňu rozhodnutia vo veci samej), a uspokojovať i svoje odôvodnené mesačné životné potreby. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ otec býva so Z.L., ktorý vzťah hodnotil skôr ako kamarátsky, táto by sa mala podieľať na financovaní nákladov na bývanie sumou zodpovedajúcou ich polovici. Otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére S. (40,- eur mesačne), ktorá s poukazom na údaje v odpovedi na lustráciu v registri Sociálnej poisťovne, si popri štúdiu privyrába a jej priemerný vymeriavací základ (740,03 eur brutto), je vyšší než otcov. Súd prvej inštancie v uvedenej súvislosti uviedol, že maloletý K. na rozdiel od nej si vzhľadom na svoj vek pravidelným výkonom práce nemôže zabezpečovať finančné prostriedky na úhradu svojich životných potrieb. Pri rozhodovaní o zvýšení výživného na maloletého súd prvej inštancie zohľadnil, že na ich úhradu sú určené aj rodinné prídavky (25,50 eur mesačne), príspevok od štátu 8,33 eur (jednorazový príspevok 100,- eur delene 12 mesiacov), a že vyživovaciu povinnosť k nemu má i matka. Z príjmu, ktorý poberá 413,90 eur (zárobok 303,90 eur plus 110,- eur invalidný dôchodok), bude vo zvyšnom rozsahu (rozdiel medzi sumou 462,45 eur a 160,- eur plus 25,50 eur plus 8,33 eur) financovať výdavky

na maloletého. V prevyšujúcej časti (matka sa domáhala zvýšenia výživného na 220,- eur mesačne) súd prvej inštancie návrh matky o zvýšenie výživného zamietol. Mal za to, že navrhovaná výška výživného 220,- eur mesačne nezodpovedá schopnostiam a možnostiam otca (aplikujúc zásadu potenciality príjmov). Na úverové zaťaženie matky a jej manžela súd prvej inštancie neprihliadol s odôvodnením, že zvýšené výživné je určené na úhradu potrieb maloletého. Zároveň poukázal na to, že zdravotný stav matky sa od doby posledného rozhodnutia o výživnom zhoršil, bola uznaná za osobu invalidnú, ako aj na to, že vyživovaciu povinnosť k nej má manžel. O povolení splácania zameškaného výživného v splátkach rozhodol podľa § 232 ods. 3, 4 CSP. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov právo na náhradu trov konania nemá.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletého, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazá otca na platenie výživného v sume 80,- eur mesačne, resp. rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súdu prvej inštancie vytýkal nesprávne právne posúdenie veci a neúplné zistenie skutočného stavu veci. Mal za to, že súd prvej inštancie pri stanovení výšky výživného pre maloletého aplikoval zásadu potenciality príjmov bez toho, aby širšie preskúmal možnosti a schopnosti otca dosahovať vyšší príjem, možnosti otca stretávať sa s maloletým a matkou, preukázané výdavky na maloletého. Nesúhlasil s postojom matky, ktorá otca považuje len za platiteľa výživného a neumožňuje mu kontaktovať sa so synom. Dôvodil, že nakoľko nepozná zdravotný stav maloletého a keďže nemal možnosť sa s maloletým dlhšiu dobu stretnúť, považuje za otáznu, či sú stravovacie návyky maloletého zdravé, zdraviu prospešné. Nespochyboval, že maloletý sa rýchlo vyvíja, avšak či zdraviu prospešným smerom je otáznou. Zároveň uviedol, že nebola predložená žiadna lekárska správa o tom, že by maloletý trpel refluxom. Dával do pozornosti, že v pozícii zvärač u svojho zamestnávateľa nikdy nepracoval, z ktorého dôvodu je tvrdenie matky o tom, že pracoval ako zvärač nepravdivé. Počas spolužitia s matkou vždy pracoval v pracovnej pozícii mechanik - opravár a nikdy nie ako zvärač. Pokiaľ ide o zväračské oprávnenie, poukázal na to, že zväračských oprávnení je viacero druhov. V konaní nebolo preukázané, akým oprávnením otec disponuje a či by spĺňal podmienky zamestnávateľov na prijatie do pracovnej pozície zvärač, v ktorom smere súd nezistil úplne skutočný stav veci. Uviedol, že neabsolvoval štátnu skúšku, ktorou by získal zväračské oprávnenie. Popieral, že by niekedy pracoval na pracovnej pozícii zvärač, takýto druh práce nikdy nevykonával a skutočnosť, že má zväračské oprávnenie neznamená, že takúto prácu aj môže vykonávať. V tejto súvislosti poukazoval na to, že má problémy s vysokým krvným tlakom, s očami, ako aj chrbticou, v dôsledku ktorého mu zvyknú trpieť ruky. Ďalej uviedol, že zo zoznamu nahlásených voľných pracovných miest vyplýva, že tieto pracovné miesta sú voľné v okrese D. R., teda mimo trvalého bydliska otca v G. O.. Na dochádzanie za takto potencionálne dosiahnutým príjmom by musel vynaložiť cestovné náklady, ktoré by mohli byť minimálne do výšky 150,- eur mesačne, teda sumu, ktorú by zarobil navyše, by minul na cestovné náklady. Tiež za podstatnú okolnosť, pre ktorú otec zotrváva u svojho zamestnávateľa, uviedol zlý zdravotný stav jeho rodičov a súčasný zamestnávateľ mu umožňuje v prípade potreby kedykoľvek odísť zo zamestnania. S poukazom na uvedené zastával názor, že aplikácia zásady potenciality príjmov bez náležitého skúmania určujúcich okolností pre dosahovanie takéhoto potencionálneho príjmu je nesprávna a nespravodlivá.

3. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému návrhu uviedol, že vyživovaciu povinnosť určenú napadnutým rozsudkom považuje za primeranú veku a odôvodneným potrebám maloletého K.. Uviedol, že nakoľko vyživovacia povinnosť otca bola naposledy upravená v roku 2014 a odvtedy opodstatnene vzrástli náklady na starostlivosť o maloleté dieťa, ktoré aktuálne navštevuje strednú školu, zotrváva na svojich vyjadreniach z pojednávania.

4. Matka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že s otcom navrhovanou výškou výživného 80,- eur nesúhlasí a nesúhlasila ani s tvrdeniami uvedenými v otcom podanom odvolaní. Uviedla, že otec mal možnosť sa stretávať s maloletým, no stále sa vyhováral, že nemá čas. Nikdy si nepýtal telefónne číslo na maloletého. Na FB má maloletého medzi priateľmi, ale nikdy mu nepísal. Maloletý na začiatku chcel chodiť k otcovi, otec o neho nemal záujem. Nikdy mu nič nekúpil, nikdy sa o neho nezaujímal. Pokiaľ otec pochybuje o zdravotnom stave svojho syna uviedla, že maloletý od malička trpí kľčmi, bolesťami brucha, o čom otec musí vedieť, nakoľko v tom čase ešte spolu žili, avšak o presnej diagnóze nevie, pretože boli zistené v čase po rozvode. Ďalej poukazovala na to, že počas manželstva otec pracoval v M. ako zámočník/mechanik - opravár a tam podľa jej vedomosti aj občas zvärač. Uviedla, že nikdy netvrdila, že robil zväračské práce u zamestnávateľa A. H.. Nijakým spôsobom otec nevysvetlil, že ak má zväračský preukaz, ktorý musí pravidelne obnovovať, čo určite je spojené s poplatkom, z akých

dôvodov to robí, ak tvrdí, že ako zvárač nemôže pracovať. Keďže však zváračský preukaz má, je v jeho možnostiach a schopnostiach pracovať ako zvárač, inak by si preukaz neobnovoval, pričom je teda v jeho možnostiach a schopnostiach zarobiť príjem zvárača. Skutočnosť, že napriek voľným pozíciám zváračov na trhu práce sa otec nechce ako zvárač zamestnať, robí u toho istého zamestnávateľa oficiálne za minimálnu mzdu, možno usudzovať, že so svojim skutočným príjmom je spokojný. Mala za to, že táto jeho voľba nemôže ísť na úkor maloletého dieťaťa. Preto ak sa dobrovoľne vzdal možnosti dosiahnuť vyšší príjem pre účely posúdenia jeho vyživovacej povinnosti, nemôže maloleté dieťa znášať negatívne následky rozhodnutia svojho otca z hľadiska výšky výživného. Poukazovala na to, že keď už otec odmieta pracovať ako zvárač, sú aj iné práce v okolí S., kde by mohol zarobiť viac peňazí, čím nemá na mysli iné stavebné firmy. Dôvodila, že otec nie je vyučený v stavebnom odbore, tak preto jej nie je zrejmé, prečo nehľadá lepšie platenú prácu vo svojom odbore. Je spokojný s platom u zamestnávateľa H. A., ktorého zamestnancom bol aj v čase, keď spolu žili. Práve z tohto dôvodu vie, že už vtedy mal väčšiu mesačnú mzdu ako to dokladoval teraz. Tiež mal na výplatnej páske minimálnu mzdu, ani vtedy nedostával výplatu na účet, ale na ruku, čo bolo cca 600,- - 70,- eur mesačne.

5. Otec v následnom písomnom vyjadrení uviedol, že v plnom rozsahu trvá na svojom odvolaní. Vyjadroval sa k otázke stretávania sa s maloletým a ku vzťahu s dcérou S.. K otázke zváračského preukazu uviedol, že si zváračský preukaz neobnovoval, žiaden poplatok za to neplatil a opakovane uvádza, že v súčasnosti jeho zdravotný stav neumožňuje pracovať v pozícii zvárača. Ohľadom zdravotného stavu maloletého poukázal na to, že matka predložila lekárske správy z roku 2017, ktoré nie sú aktuálne a ani úplné. Pokiaľ matka v podanom vyjadrení poukazuje na pracovné ponuky dvoch veľkých firiem v O., ani jednu k svojmu vyjadreniu nepredložila a opomína skutočnosť, že odporca sa musí starať o svojich rodičov, ktorých zdravotný stav vyžaduje, aby bol vždy k dispozícii a túto možnosť mu súčasný zamestnávateľ poskytuje. Pokiaľ ide o výdavky na domácnosť, uviedol, že Z. R. sa mu stará o domácnosť, poupratuje, navarí, vyperie, vyžehlí a iné, ktorým spôsobom v žiadnom prípade neohrozuje ďalšie štúdiá maloletého. Uviedol, že nevie ovplyvňovať vývoj cien, i keď sa dramaticky zvyšujú, čo sa netýka len maloletého, ale aj otca.

6. Matka v následnom vyjadrení zotrvávala na svojich predchádzajúcich tvrdeniach ohľadne stretávania sa otca s maloletým, ku ktorým uviedla, že maloletý už má svoj vek a rozhodnutie necháva na ňom. Pokiaľ otec tvrdí, že ju zaujímajú len financie, toto tvrdenie považuje za nepravdivé s odôvodnením, že keby ju zaujímali financie, tak by o zvýšenie výživného žiadala skôr. Pokiaľ otec namieta výdavky na stravu v súvislosti s ochorením maloletého uviedla, že v návrhu o zvýšenie výživného výdavky na stravu tieto neuvádzala. Zároveň uviedla, že pracovné ponuky otec môže sám nájsť na internete.

7. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 65, § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

8. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom právnom závere, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že od poslednej úpravy výživného, ktorá bola v novembri 2014, sa podstatne zmenili pomery predovšetkým na strane maloletého K., ktorý v čase poslednej úpravy výživného mal X rokov a navštevoval 1. stupeň základnej školy a v súčasnej dobe má viac ako XX rokov a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie navštevoval X. ročník Z. (v školskom roku 2021/2022), ubytovaný je na internáte. Mal za preukázané, že v súvislosti s jeho vekom došlo samotným plynutím času k zvýšeniu nákladov na uspokojenie jeho základných životných potrieb ako je strava, hygiena, oblečenie a podobne a zároveň s nástupom na základnú školu došlo i k nárastu životných nákladov v podobe výdavkov na školu a záujmové činnosti. Zmenu pomerov konštatoval aj na strane matky, ktorá bola od 07.09.2021 uznaná za osobu čiastočne invalidnú s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenej na 50 %. Je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 110,- eur a jej čistá mzda ďalej predstavuje 303,90 eur. U otca zohľadnil skutočnosť, že po dobu viac ako 8 rokov sa uspokojil s tým, že jeho mesačný príjem je od 07.10.2013 len na úrovni minimálnej mzdy, t.č. 498,37 eur netto. Vychádzal tak z potenciality príjmu, ktorú by mohol dosahovať so zohľadnením tej skutočnosti, že má skúsenosti s výkonom práce robotník, zámočník, opravár strojov na výrobu papiera, montér a tiež zvárač, je držiteľom zváračského oprávnenia platného do 14.04.2023 a podľa aktuálneho zoznamu nahlásených voľných pracovných miest v okrese D. R. zamestnávateľia ponúkajú uchádzačom o zamestnanie o.i. aj pracovné miesta na pozícii zvárač s mesačnou brutto mzdou 800,- eur, 840,- eur (5,- eur/hod.), zvárač/zámočník s hodinovou brutto mzdou

4,95 eur (798,- eur mesačne), zámočník s mesačnou brutto mzdou 800,- eur, s výkonom ktorej má otec skúsenosti.

9. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bolo výživné zo strany otca na mal. K. zvýšené zo sumy 35,- eur na sumu 160,- eur mesačne.

10. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní otcom maloletého vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Z daného titulu si odvolací súd osvojuje dôvody napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukazuje v zmysle § 387 ods.2 CSP.

11. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine).

12. Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane maloletých detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom ich odôvodnených potrieb, nákladov na štúdium, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením ich príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ich vyživovacích povinností.

13. V danej veci súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o zmene výživného porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodovania a v čase nového rozhodovania pre posúdenie, či došlo alebo nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu posledného rozhodnutia o výživnom. Pri posudzovaní zmeny pomerov prihliadol na rozhodujúce okolnosti, ktoré odôvodňovali zmenu výživného.

14. Súd prvej inštancie správne porovnal pomery rodičov a maloletého dieťaťa v čase poslednej úpravy o výživnom vykonanej rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 04.11.2014, č.k. 15P/36/2014-29, ktorým sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 35,- eur mesačne, so súčasnými pomermi rodičov a maloletého dieťaťa. Ním zistené pomery účastníkov sú dostatočným podkladom pre záver, že je v schopnostiach a možnostiach otca platiť zvýšené výživné maloletého K. v takej sume, akú určil napadnutým rozsudkom. Súd prvej inštancie dospel k správne právnemu názoru, že od poslednej úpravy výživného nastala podstatná zmena pomerov najmä na strane maloletého K., ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. V čase poslednej úpravy výživného mal. K., maloletý bol vo veku X rokov, navštevoval 1. stupeň základnej školy, matka dieťaťa dosahovala priemerný mesačný netto zárobok 500,- eur a mala ďalšie dve vyživovacie povinnosti, otec dosahoval priemerný mesačný netto zárobok 149,- eur a mal jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť. V súčasnosti maloletý K. navštevuje Z.i, kde býva na internáte. Od doby poslednej úpravy výživného ubehlo tak už viac ako 7 rokov a bez akéhokoľvek dokazovania je teda aj podľa odvolacieho súdu zrejmé, že nastala podstatná kvalifikovaná zmena pomerov na strane dieťaťa, ako i na strane oboch rodičov. Je teda zrejmé, že nastala podstatná zmena pomerov na strane maloletého, a to s ohľadom na celkový vývoj životných nákladov a zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletého K., čím sa nesporne zásadne zvýšili jeho náklady, pričom sa zvýšili náklady nielen v súvislosti so školou, ale aj so stravou, oblečením, obuvou, hygienou, mimoškolskými aktivitami a ďalšími odôvodnenými potrebami. Došlo tak k zvýšeniu výdavkov maloletého K. jednak z objektívneho dôvodu všeobecnej známej skutočnosti zvýšenia životných nákladov (cien tovarov a služieb) a jednak zo subjektívnych dôvodov, a to fyzického, fyziologického, kultúrneho a psychického rastu, keď u maloletého, ktorý navštevuje strednú školu, došlo k fyzickému rastu, dospievaniu, ktoré býva spojené nielen s nákladmi na stravu, bežné ošatenie, mimoškolské aktivity a ďalšie potreby, ale ktoré sa prejavili aj vo zvýšených nákladoch na výživu. Už len tieto osvedčené skutočnosti sú dôvodom pre zvýšenie výživného zo strany otca. V súčasnej dobe je maloletý študentom strednej školy, a teda má náklady na životné potreby v každej sfére. Vzhľadom na preukázané náklady na maloletého na jeho bežný každodenný život je aj podľa odvolacieho súdu viac než zrejmé, že

tieto výdavky zo strany otca nemôžu byť pokryté sumou 35,- eur, ani sumou 80,- eur ako navrhoval otec v podanom odvolaní. Je potrebné zohľadniť skutočnosť, že matka si stále plní svoju vyživovaciu povinnosť výkonom osobnej starostlivosti o potreby dieťaťa ako je starostlivosť o domácnosť, príprava stravy a podobne. Vyživovacia povinnosť otca preto musí byť aj podľa odvolacieho súdu vyvážená plne finančným vyjadrením. Na druhej strane súd prvej inštancie správne vychádzal z potenciality príjmu otca, ktorý by mohol dosahovať, keď mal za to, že v rámci konania na strane otca neboli preukázané žiadne objektívne okolnosti, ktoré by mu bránili v aktivite za účelom získania lepšieho zamestnania či ďalšieho zamestnania. Správne tak pri posudzovaní naplnenia zákonného predpokladu pre požadovanú zmenu výživného prihliadal na potencionalný možný príjem otca. Otec má stále zákonnú vyživovaciu povinnosť k maloletému a je preto povinný vyvinúť všetko úsilie k tomu, aby jeho výživu zabezpečil.

15. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného. Záujem zákonodarcu na tom, aby v rámci majetkových vzťahov odvodených od príslušných osobných rodinnoprávných vzťahov boli uspokojené potreby subjektov týchto vzťahov, siaha až do tej miery, že umožňuje hodnotiť nielen jeho životné okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané (prednosť pred princípom fakticity), ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojim konaním znižoval jeho rozsah. V danej veci súd prvej inštancie správne vychádzal z potenciality príjmu otca, ktorý by mohol dosahovať, a to za rešpektovania jeho zdravotného stavu a s tým súvisiacich výdavkov.

16. Pokiaľ teda otec namieta nedostatočné vykonanie dokazovania, resp. nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie ohľadom jeho pomerov, odvolací súd aj s poukazom na vyššie uvedené s touto námietkou odvolateľa nesúhlasí. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie nie na zisteniach o skutočných, faktických pomeroch odvolateľa - otca podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, ale na zisteniach o jeho reálnych schopnostiach, možnostiach a pomeroch podľa druhej vety citovaného zákonného ustanovenia, aplikoval tzv. inštitút potenciality. Odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že pre posúdenie výšky výživného je totiž rozhodujúci zárobok či príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosiahnuť, keby riadne využíval svoje schopnosti, nie zárobok, ktorý fakticky dosahuje preto, že tieto schopnosti riadne nevyužíva. Za účelom zisťovania potenciality príjmov odvolateľa súd prvej inštancie sám vykonal vyšetrenie a zaobstaral dôkazné prostriedky, aktuálne ponuky práce zodpovedajúce vzdelaniu a doterajšej praxi otca, ktoré je schopný vykonávať vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav. Zistenia súdu prvej inštancie preukazujú objektívne existujúcu možnosť otca blízkosti jeho bydliska vykonávať povolanie zodpovedajúce jeho schopnostiam, získaným vzdelaním, odbornou prípravou, skúsenosťami atď. a tak získať príjem potrebný pre riadne plnenie svojej vyživovacej povinnosti. Otec si musí uvedomiť váhu svojej zodpovednosti, na ktorú je zo zákona povinný dbať. Povinnosť rodičov je venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy maloletého dieťaťa v záujme jeho náležitého telesného i duševného vývoja a vyvinúť všetko úsilie na to, aby zaobstarali prostriedky pre svoje deti.

17. V uvedenej súvislosti k odvolacím námietkam otca odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním postupoval správne, keď zistil voľné pracovné miesta na pracovné pozície, ktoré by aj s ohľadom na svoje predchádzajúce pracovné skúsenosti mohol vykonávať a kde by dosahoval vyšší príjem ako u súčasného zamestnávateľa (cca 798,- - 840,- eur mesačne brutto).

18. Pokiaľ súd prvej inštancie na základe ním zisteného skutočného stavu zvýšil výživné zo strany otca na mal. K. zo sumy 35,- eur na 160,- eur mesačne, nemohol odvolací súd jeho rozhodnutiu nič vytknúť, nakoľko výška výživného pre maloletého zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého, ako aj možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca.

19. K ďalším odvolacím námietkam otca odvolací súd zdôrazňuje, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča a súd neberie do úvahy pri skúmaní možností a schopností povinného rodiča, ako aj jeho majetkových pomerov výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Dodáva, že právo na výživu je zákonný nárok dieťaťa a každý rodič je povinný vyživovať dieťa, aj keď na úkor svojho minima.

21. Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí

dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočnej objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľa zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

22. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

23. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

24. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).